

PRO ZAHŘÁDKÁŘSKOU PRAXI 2

BAZÉNKY V ZAHŘADĚ

Voda je oživujícím elementem v zahradě – to je již velmi staré heslo. Ovšem bazénky v zahradách vidáme velmi zřídka. Pořízení bazénku si doposud vyžadovalo hodně práce a dosti vysoké náklady. Bazénky se dělaly převážně z dusaného betonu. I když nebyly hlubší než 60–70 cm, postranní stěny musely mít ještě hlubší základy. Je totiž třeba počítat s váhou betonového bazénku a ještě váhou vody.

Na betonový bazének o průměru 1×1 m, o hloubce 60 cm a o síle stěn 20–25 cm se spotřebuje téměř jeden kubický metr betonu, který je namíchan v poměru písku k cementu 3:1, nejvýše 4:1. U většího bazénku musí být vyztuženy rohy alespoň králikářským pletivem, aby ho v zimě neroztrhal mráz. Velké bazénky je dokonce třeba armovat železnými pruty o průměru 6–8 mm a toto armování klást na vzdálenost 25–30 cm. Betonový bazének musí mít dno svažité, buď do středu, nebo ke straně a na nejnižším místě musí být výtok pro vypouštění vody na zimu. Přítok může být různý, nemusí být přímo v bazénku, stačí napouštění hadicí. Přepad je nejlépe zabudovat do stěny a to se sítem, které zabrání ucpání listím a nečistotou. Na povrch dusaného betonu musí pak ještě přijít nátěr z cementu, aby byly stěny hladké a daly se čistit. Na okraj do měkkého betonu se zasadí několik pěkných kamenů, jimiž se rovná linie vhodně zamaskuje.

Výhodou betonových bazének je, že se po straně může libovolným způsobem zvýšit dno, jestliže se budou pěstovat rostliny, které žádají hloubku přes 50 cm zároveň s rostlinami bahenními, které potřebují pouhých 5, 10, 15 cm hloubky. Nevýhodou betonových bazének z estetického hlediska je, že při děláni dusaného betonu musí být dřevěné bednění a pak jsou stěny strohé, rovné, čili linie, které se v přírodě nevyskytují.

Tvarově lépe se dá zpracovat mělký bazének z litého betonu. Stěny jsou pak šikmé a bazének může mít nepravidelný tvar. Ovšem výše nákladu se příliš neliší od nádržek z dusaného betonu. Jsou-li armované alespoň drátěným pletivem, není zde takové nebezpečí roztrhání mrazem, když se na zimu zapomene vypustit voda. Jakákoliv betonová nádrž musí být na zimu vyprázdněna, dno zasypáno listím a bazének přikryt prkny tak, aby se tam nemohla nahromadit srážková voda.

Umělé hmoty dávají možnost pořizovat vodní nádržky nejen levně, ale i s nepatrným množstvím práce. Vyhloubí se jáma na bazének tak, aby měla šikmé stěny. Hloubka se volí podle toho, jaké rostliny se v ní budou pěstovat. Nedoporučuje se větší hloubka než 80 cm. Je-li terén písčité nebo kamenitý, musí se stěny vymazat vrstvou jílu asi 5–10 cm silnou, poněvadž folie, která se položí na dno a na stěny bazénku by se o kameny snadno prorazila a voda by unikala. Nebezpečím

jsou také přeseknuté kořeny stromů a pýr. Ten má velmi ostré a tvrdé konce oddenků a mohl by též prorazit folii. Břežy bazénku se dají do vodováhy. Folie má na nich asi 10 cm přesahovat a její okraj se zahrne do země. Přikryje se ještě plochými kameny. Pro bazének se volí folie o síle 0,3–0,5 mm. Slabší folie se mohou dát dvě na sebe. Nejlépe je používat folie vcelku, poněvadž svařované nezaručují vodotěsnost. Jestliže se (zvláště u bazének nepravidelného tvaru) nepodaří folii položit bez záhybů, není to na závadu, napuštěná voda je přitiskne ke stěně. Ze zimních mrazů netřeba mít obavu, protože folie jsou pružné a při zvyšování objemu ledu se poddají, aniž se roztrhají. Jsou-li však vysázeny ve foliovém bazénku vodní rostliny, je lépe bazének naplnit listím. Bazének v rozměrech 1×1 m přijde na nepatrný peníz. Pouze na Kčs 8,— za folii.

Vysazují-li se do takového bazénku rostliny, které vyžadují různou hloubku vody, musí se k tomu použít různých vhodných pomůcek. Leknín, který potřebuje hloubku nejméně 50 cm, lze zasázat do polyetylénového sáčku do humózní směsi a dát na nejnižší místo bazénku. Ostatní rostliny, které žádají mělký vodu, se vsadí do postavené duté cihly. Vodní hyacint (*Pontederia cordata*) v hloubce asi 20 cm se sází do stejné zeminy jako leknín. Poněvadž kořeny snadno namrzají, je dobře rostliny na zimu vyjmout, umístit ve sklepě anebo v bazénku přikrytý asi 40 cm vysokou vrstvou listí. Ještě mělký vodu žádá prustka (*Hippuris vulgaris*). Je to zelená rostlina připomínající jemnou přesličku. Žádá slunné místo a stejnou kompostní zeminu jako leknín. Nejmenší hloubku, spíše jenom bažinu, potřebuje dáblik (*Calla palustris*) s bílým toulcem, připomínající pokojovou Callu (*Zantedeschia* nebo *Richardia*). Roste dobře v půdě, která obsahuje hodně rašeliny. Kdo nemá dostatečně hluboký bazének, může místo leknínu použít plavín štitnatý (*Nymphoides peltata*). List má stejný jako leknín, avšak menší a květy má žluté. Nežádá hloubku větší než 20 cm. Je dobře ho vysadit do pytlíku nebo košíčku, aby se jako leknín mohl na zimu snadno uložit ve sklepě. Do foliového bazénku není možno vysazovat stulík, poněvadž žádá větší hloubku ani orobinec (*Typha*), který by svými kořeny mohl prorazit folii zvnitřku a svými dlouhými listy by bazének zcela zakrýval.

Napsal: Jaromír Hájek

Recenzoval: Dr. B. Starý

Vydává pro své členy Český
ovoc. a zahr. svaz, ústř. výbor v Praze.

NV 5, 5774-70